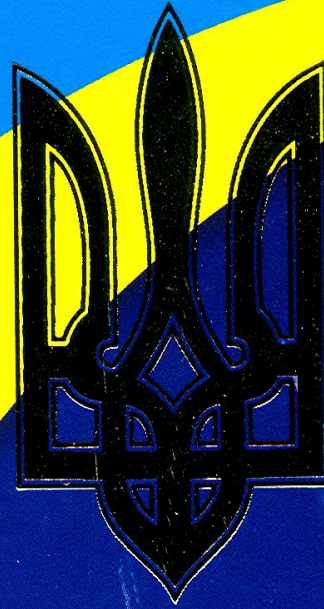

Військова академія
(м. Одеса)

Кафедра гуманітарних та
соціально-економічних
дисциплін

**“ЕКОНОМІЧНА
ТЕОРІЯ”**

Кафедра гуманітарних та соціально-економічних дисциплін

ТЕМА 4.

«Теоретичні основи ринкової економіки»

ЗАНЯТТЯ 4. Капітал як економічна категорія

Викладач кафедри

к.психол.н., с.н.с. Франчук Юлія Вікторівна

НАВЧАЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Капітал як економічна категорія і фактор виробництва.

2. Доходи їх джерела та розподіл.

Література:

4

1. Базилевич В.Д., Базилевич К.С., Баластрик Л.О. Макроекономіка: Підручник, 4-те видання. – К., 2009.
2. Економічна теорія: Політекономія: Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. – 8-ме вид., переробл. і доповн. – К., Знання, 2012.
3. Міжнародна економіка. Підручник. / За ред. О.А.Задой, В.М. Тарасевича – К. : Центр учбової літератури, 2012. – 416 с.
4. Мочерний С.В., Ларіна Я.С. Політекономія: Підручник. - 3-тє вид., перероб. і доп. – К. : Знання, 2009. – 390 с. – Вища освіта ХХІ століття.
5. Чухно А.А. Економічна теорія: Монографія. У 2-х т. – К., 2010.
6. Мочерний С.В. Економічна теорія. Навч. посіб. – 4-те вид. – "Академія", 2009. – 640 с.
7. Мочерний С.В. Основи економічної теорії. Навч. посіб. – 3-тє вид. – "Академія", 2009. – 504 с.
8. Національна економіка: Навч. посібн. / за ред. В.М.Тарасевича. – К. ЦУЛ., 2009. – 280 с.

1. Капітал як економічна категорія і фактор виробництва.

Сучасна економічна наука трактує капітал як складну категорію, еволюція якої відобразила історичний процес розвитку природи, форм руху, динаміки та структури товарного виробництва.

Капітал є найважливішим фундаментальним чинником виробництва, який створюється самою економічною системою. Без нього неможливе функціонування сучасного виробництва, існування будь-якої господарської діяльності людей. Стан капіталу – важливий показник економічного розвитку і добробуту суспільства.

Капітал – як один із факторів виробництва, це засоби виробництва, які використовуються підприємствами в процесі створення товарів і послуг.

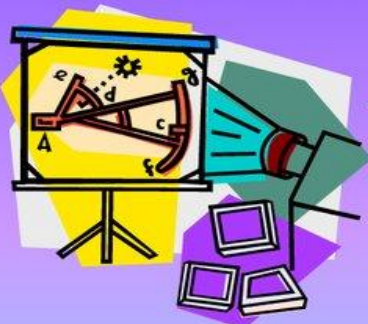
В економічній теорії сформувалися такі підходи до визначення сутності **капіталу**:

- **Предметно-функціональний підхід**. Згідно з ним капітал ототожнюється з накопиченою працею, тобто всім тим, що використовується у виробництві, з метою виготовлення реалізованої продукції і отримання прибутку.
- **Монетаристський (грошовий) підхід**. Капітал тут досліджується як фінансовий ресурс, що приносить дохід його власникові у вигляді відсотків.
- **Соціально-економічний підхід**. Згідно з ним, капітал К. Маркса трактується як економічна категорія, як специфічні суспільні відносини, що виникають за певних історичних умов.

Капітал складається із таких частин:

- 1) **Грошовий капітал** – кошти, призначені для організації та розширення виробництва, придбання знарядь, матеріалів і сировини, найму робітників і менеджерів.

- 2) **Реальний (матеріальний) капітал** – засоби виробництва тривалого й короткочасного використання.

- 3) **Людський капітал:** маються на увазі рівень освіти, кваліфікація, досвід, працездатність, рівень загальної культури, етичні цінності людей.

СТРУКТУРА КАПІТАЛУ

2. Доходи їх джерела та розподіл.

Дохід – це сума грошових засобів та натуральних надходжень до суб'єктів господарського життя. У вузькому значенні дохід – це потік грошових надходжень в одиницю часу (годину, тиждень, місяць, рік).

В економічній теорії доходи класифікуються за різними критеріями:

1. За рівнем формування:

доходи мікроекономічного рівня: заробітна плата, рента, процент, прибуток, валовий і чистий дохід підприємства і т. ін.;

доходи макроекономічного рівня: національний дохід; сукупний особистий дохід.

2. За суб'єктами привласнення:

- - доходи індивіда;
- - доходи домогосподарства (сім'ї);
- - доходи підприємства (фірми);
- - доходи галузі;
- - доходи держави;
- - доходи суспільства (національний дохід).

3. У залежності від цін, в яких визначається дохід:

- - *номінальний дохід* – визначається в цінах поточного періоду;
- - *реальний дохід* – визначається в цінах базового року (або в цінах поточного року за вилученням рівня інфляції).

Розподіл доходів — це стадія відтворення, що посідає проміжне місце між виробництвом і споживанням.

Суб'єктами розподілу вважають домогосподарство, фізичну особу, підприємство чи державу.

Об'єктами розподілу можуть бути земля чи інші природні ресурси, праця, капітал, доход, технологія, інформація.

У межах національної економіки об'єкти розподілу — це валовий внутрішній продукт, національний дохід, національне багатство.

До інфраструктури розподілу належать система формування та використання державного бюджету, грошово-кредитна система, система оплати праці, фінансовий механізм підприємств тощо.

Поняття доходу. Джерела доходів

Дохід – це обсяг грошових надходжень за певний період часу. Винагорода власників ресурсів у випадку їх продажу або здачі в оренду.

Отже, КАПІТАЛ багатозначне поняття:

- Капітал як один з чинників виробництва, що приносить його власникові дохід.
- Капітал як самозростаюча вартість, що приносить у процесі свого руху додаткову вартість.
- Капітал як фінансовий ресурс, що приносить власнику дохід у вигляді відсотків.
- Капітал як вкладення, що приносить дохід (засоби праці)

Дохід – це обсяг грошових надходжень за певний період часу.

Розподіл доходів – це стадія відтворення, що посідає проміжне місце між виробництвом і споживанням.

1. Вивчити навчальний матеріал, що був викладений.
2. Підготуватися до семінарського заняття (реферати, доповіді)

***Дякую за
увагу!***